

Palachův svetr vypráví...

Bude to tak měsíc, co se mi stala zásadní věc. Není to maličkost, ale je to až sled následujících událostí, který mě přiměl všechno sepsat. Vyhodili mě totiž ze školy. Z vysoký. A nadobro...

Než začnu, bylo by asi vhodné objasnit něco málo z mého života. Jsem z vesnice v severních Čechách. Cejch vidláka mám prakticky vypálený na čele, ale žít se s tím dá celkem normálně. Po střední jsem odjel do Prahy studovat. Ekonomii. Budoucí životní standart zajištěn a hlavně spokojený rodiče. Nechci být však pokrytec, i já jsem se ukájel představou dobrého místečka, vysokého platu a možností vypadnout z venkova. Měl jsem všechno naplánovaný už asi od patnácti let. Nikdy jsem ani neuvažoval o něčem jiném. Nic jiného jsem si ani nepřipouštěl.

Jistý čas šlo všechno jako na drátkách. Odmaturoval jsem, dostal se na univerzitu a v rámci mezí se i socializoval.

No dobrá, možná jsem se socializoval až moc. S postupem času u mě začal čím dál víc převažovat noční život a většinu dní jsem prostě prospal. Dalším aspektem byla moje reputace na škole. Asi nemá moc význam rozpitvávat proč, ale neměl jsem nejlepší pověst u profesorů. Vůbec jsem to nečekal, ale jedno s druhým vedlo k tomu, že jsem nezískal dostatečný počet bodů pro postup do dalšího ročníku.

Svět se otřásl. Moje nalajnovaná budoucnost se ztrácela.

Pak se ale stalo něco zvláštního. Je tu jedna holka. Jak se jmenuje, je vedlejší. Ale neznáme se dlouho. Přesto dost mě zajímá, je totiž skoro můj pravý opak. Asi je pravda, že se protiklady přitahují. Studuje historii. A má bujnou fantazii, s čímž souvisí, že si dost často věci přibarvuje. Nebylo jednoduchý sdělit rodičům, že jsem zklamal a pravděpodobně se na čas vracím domů. Ale nebylo o nic jednodušší to říct jí. Všechno jsem jí napsal, ale pořádně mi ani neodpověděla. Během pár dní mi ovšem přišel balíček. Byl v něm starý svetr a vzkaz: „*Z pozůstalosti Jana Palacha*“. To je vše. Nic víc...

Oba samozřejmě víme, že to není opravdový Palachův svetr. Ale to není podstatné. Začal jsem hodně přemýšlet, co mi tím chce říct. Nikdy jsem se vlastně o tuto historickou postavu hlouběji nezajímal. Až dodnes.

Tento člověk se neupálil na protest proti příjezdu vojsk Varšavské smlouvy, ale proto, aby vyvolal reakci v národech, které již začaly upadat do letargie a odevzdanosti. Byl ochoten zaplatit cenu nejvyšší za tak abstraktní pojem jako je *svědomí národa*. A já?

Když se to tak vezme, jsem všechno, co on rozhodně není. Jsem materialista. Již moje patnáctileté já se rozhodlo být přízemní a stavět materiální jistoty jako cíle nejvhodnější následování.

Idealista je v podstatě někdo, pro koho jsou ideje určujícím a materiálně je jim podřízeno a v případě potřeby je jim obětováno. A kdo může lépe splňovat tato kritéria než člověk, který obětoval úplně všechno! Z mého pohledu je tedy největším idealistou, jakým lze být. Zajisté by se dal také označit za fanatika. Myslím, že obě tvrzení mohou platit zároveň, ale to nic neubírá na váze jeho činu.

Kdyžto já?

Říkám si, že situace, v které se nacházím, mi dává alespoň příležitost úplně změnit svoje životní hodnoty. Snad je všechno špatné pro něco dobré.

Špatné?

Celkem relativní pojem. Ležím tu na posteli a lituju se, kvůli vyhazovu ze školy, za který si beztak můžu sám. A on? Už jenom žít v té době... Cenzura, zavřené hranice a udavačství.

Ale Jan Palach byl mladý a ještě idealista. Častá kombinace, mimochodem. A právě pro takové lidi, věřící v komunismus s lidskou tváří, musel být příchod Rusů ještě mnohem drtivější. Přesto se nevzdal. A já si tady lížu takový malicherný rány!

To všechno je hezké, ale nejsem si jistý, jestli jsem se dostal k tomu nejpodstatnějšímu. K příčině jeho oběti! Už jsem zmínil, že se neupálil kvůli příchodu „osvoboditelů“, ale kvůli upadajícímu duchu obou národů. Proti smíření se situací. Když to vezmu obecněji – není důležité, co se stane, ale jak se s tím vypořádáme. Necháme se zlomit nebo zůstaneme silní? Neprohrává ten, kdo upadne, ale ten, kdo se nepřinutí znovu zvednout!

Ano, myslím, že to byl nejlepší (a nejoriginálnější) dárek jaký jsem teď mohl dostat! Přišel jsem sice o pár let života studiem, jenž se může zdát zbytečné, ale snad díky událostem poslední doby nebude. Nevím, co budu dělat v budoucnosti, ani v té nejbližší, ale důležité bude nenechat se zlomit.